

Wandeltip
Zennegat

Rupel.blad

januari
2019

natuurpunt

natuurpunt

Rupelstreek & Aartselaar

COLOFON

Rupel.blad is het driemaandelijkse tijdschrift voor de leden van Natuurpunt Aartselaar en Natuurpunt Rupelstreek.

Coverfoto

Roodborst - David Van den Broeck

Lid worden

Stort 27 euro op bankrekening:

BE17 2300 0442 3321 van Natuurpunt

Dan bent u lid tot eind 2019

U ontvangt 4 keer/jaar Natuur.blad en 4 keer/jaar Rupel.blad

Rupel.blad

Leden van andere Natuurpuntafdelingen, die Rupel.blad wensen te ontvangen, storten 7 euro/jaar op rekening: BE70 0013 5986 4925 van Natuurpunt Rupelstreek

Giften

Kunnen gedaan worden op rekening:

BE56 2930 2120 7588 van Natuurpunt,

mededeling 3796 Rupelstreek of 3718 Aartselaar, vanaf 40 euro fiscaal aftrekbaar

Contact Natuurpunt Rupelstreek

Erik De Keersmaecker: 0476/39.19.94

info@natuurpuntrupelstreek.be

www.natuurpunt.be/rupelstreek

Contact Natuurpunt Aartselaar

Luk Smets: 0477/66.94.32

info@natuuraartselaar.be

www.natuuraartselaar.be

Natuur.huis de Paardenstal

Boomsestraat 221 Niel

Bushalte de Lijn (Hellegat)

Lijnen: 290 – 291 – 294

In de periode oktober/april: enkel de eerste zondag van de maand open, telkens van 13u tot 17u

Info: 03/888.39.44 of

info@natuurpuntrupelstreek.be

Nieuwsbrieven en Blogspots

Natuurflits

Maandelijks digitale nieuwsbrief met actueel nieuws over de activiteiten van Natuurpunt Aartselaar.

Aanmelden: stuur een mail naar :

luk.smets@telenet.be

Rupel.bericht

Digitale nieuwsbrief van Natuurpunt Rupelstreek

Aanmelden: stuur een mail naar:

info@natuurpuntrupelstreek.be

Info Kleiputten Terhagen:

kleiputtenterhagen.blogspot.be

Vogelwerkgroep Rupel:

Actueel nieuws over de bescherming van vogels en verslagen van vogelkijkexcursies: vogelwerkgroeprupel.blogspot.be

Vormgeving Rupel.blad: Fried Happaerts

Oplage: 1810 ex.

Meer en betere natuur in de Kleiputten Terhagen

Het is inmiddels al een hele tijd geleden, ruim 24 jaar om precies te zijn, toen we het voor het eerst opnamen voor de natuur in de kleiputten van Terhagen. Naast begeleide wandelingen en het onderhoud van wandelpaden lanceerden we ook de naam: Natuur-rijk Terhagen. Die naam was een bewuste keuze. Ons doel was om van het gebied tussen de wijk Bosstraat en de oude Hoogstraat, dat samen met de gebieden oostelijk van de Hoogstraat het grootste stiltegebied en aaneengesloten natuurgebied van de regio kon worden, meer naambekendheid te geven. Langzaam zagen we het gebied veranderen van een open gebied, met vele open zanderige delen en diepere natte delen, naar voornamelijk pioniersbossen gedomineerd door wilg op de lagere delen en berk op de hogere delen.

Zo verdwenen één na één de biotopen van de soorten die we in dit gebied willen koesteren: rugstreeppad, kamsalamander en oeverzwaluw. Rugstreeppad en kamsalamander zijn soorten die op de bijlage 4 van de Europese Habitatrictlijn staan, wat betekent dat "alle mogelijke maatregelen moeten worden genomen voor een goede staat van instandhouding", zoals dat zo mooi heet.

Gelukkig hielden onze koestersoorten enigszins stand aan de rand of in de buurgebieden. Rugstreeppad voornamelijk in de actieve en de voor enkele jaren verlaten kleigroeves van Wienerberger. Hoe het deze soort vergaat en wat we er, samen met vele partners voor doen, lees je in het artikel van Jorg Lambrechts van Natuurpunt Studie. Kamsalamander in een kleine poel op de grens met de huidige percelen van Natuurpunt. Oeverzwaluw in de actieve groeve van Wienerberger.

Nu, een kwart eeuw later staan we voor een nieuwe en belangrijke fase in de nabestemming van het gebied en als Natuurpunt gaan we zonder aarzelen voor een belangrijke, toekomstgerichte doelstelling: Meer en betere natuur in de Kleiputten Terhagen.

Daarbij maken we volop gebruik van onze competenties, inzichten en ervaringen, die we in de loop van vele jaren hebben opgebouwd én maken

we gebruik van de opportuniteiten die de noodzakelijke sanering van enkele oude stortplaatsen biedt. Mede omdat het golfspook dat vele jaren dreigend over het gebied hing en dat eertijds verankerd werd in een gewestplanwijziging nu wel definitief lijkt verdreven, al weten we dat nog steeds niet 100% zeker.

We zijn er ons van bewust dat het pad dat we willen volgen, met als uiteindelijk doel "Meer en betere natuur in de Kleiputten Terhagen" de eerstvolgende maanden en wellicht jaren geen pad is dat over rozen zal lopen, maar we zijn ervan overtuigd dat dit het juiste pad is!

Wat zijn onze streefdoelen:

- **Meer waterrijke natuur** voor rietvogels, rallen en reigers, zoals roerdomp en woudaapje in het noordelijk deel. Waterrijke natuur die gebufferd wordt door een nieuwe trage weg, tussen de wijk Bosstraat en Terhagen. Een trage weg die het bestaande bos zoveel mogelijk spaart en die zich situeert ten westen van het nieuwe moerasgebied, waar enkele kijkplaatsen een prachtig uitzicht geven op de mooiste stukken van de Kleiputten Terhagen.
- **Meer open natuur**, met zandige terreinen, poelen en struwelen voor soorten zoals rugstreeppad en kamsalamander, in het middeldeel.
- **Meer speelnaatuur voor jongeren** nabij de wijk- en dorpskernen.
- **Meer valleinaatuur** door het herstel van de vallei van de Potgatbeek, op de vroegere gemeentegrens tussen gemeenten Boom en Terhagen.
- **Meer comfort en veiligheid voor fietsers** door de verbreding van de Kapelstraat voor de aanleg van twee van de rijweg afgescheiden fietspaden.

*De vrijwilligers van Natuurpunt
Rupelstreek*

Meer en betere natuur in de Kleiputten Terhagen	2
Monitoring van de rugstreeppad in de Kleiputten Rumst/Terhagen	4
Najaarstrektellingen Noordelijk eiland Wintam 2018	6
Expeditie Natuurpunt 2019	7
Natuurpunt Uitdaging	7
Natuurpunt zoekt vrijwilligers...	7
Het Grote Vogelweekend - Tel de vogels in je tuin	7
Natuurpunt Rupelstreek in beweging	8-9
Wandeltip : 't Zennegat	10-11
Natuurpunt Rupelstreek in beweging	12
Cursus libellen	13
Cursus: Word jij ook een klimaatverkenner?	14
Grote wilde zoogdieren in Aartselaar en de nabije regio	14
Agenda Aartselaar	15-17
Agenda Rupelstreek	18-19

Behaag..natuurlijk 2018, stevige stijgers en flinke dalers...

Met de verkoop van 65.721 planten, 248 klimplanten, 68 hoogstambomen, 292 knotwilgpotten en 35 bijenhotelletjes scoort Behaag..natuurlijk 2018 een bijzonder mooi resultaat. Tegenover vorig jaar werden er een 1.000-tal planten meer verkocht en daar zijn we natuurlijk blij mee. Minder blij zijn we met de resultaten in onze Rupelgemeenten. Met uitzondering van gemeente Schelle gaan de resultaten in de andere Rupelgemeenten bergaf, met gemeente Boom als absoluut dieptepunt met slechts 5 verkochte pakketten. Aartselaar kende dit jaar een goed resultaat.

Behaag..natuurlijk werd 25 jaar geleden opgestart in de Rupelstreek en dan komt bij een daling van de resultaten mogelijk tot conclusie: mensen kunnen toch niet blijven aanplanten.

Dat lijkt een logische conclusie, maar klopt ze ook? Wie even naar de voortuinen en waar mogelijk ook naar de achtertuinen in onze dorpen kijkt komt tot een heel andere en triest besluit. Het merendeel van die achtertuinen en vooral voortuinen zijn dode tuinen. Het zijn tuinen, waar er niets te vinden is voor onze vogels, vlinders en wilde bijen en dat is bijzonder jammer. Er is dus nog bijzonder veel werk aan de winkel. De vraag is: Hoe pakken we dit aan? We kijken al uit naar tips van onze leden. Hou je dus niet in, we verzamelen de tips en kijken wat we ermee kunnen doen.

Maak van je tuin een natuurgebied

Natuurpunt blijft alvast niet bij de pakken zitten en geeft prima tips, hoe je van je eigen tuin al een prachtig stuk natuur kan maken. En denk vooral niet, mijn tuin is te klein of ik wil mijn tuin wel vergroenen, maar weet niet hoe. Vogels zoeken je tuin op voor veiligheid, voedsel en een plek om te broeden, en dat kan jij ze geven, zelfs in de kleinste tuin kan jij de perfecte gastheer of gastvrouw worden.

Download het gratis boekje op de website van Natuurpunt en richt je tuin vogelvriendelijk in.
www.natuurpunt.be/pagina/maak-van-je-tuin-een-natuurgebied

Groenling - foto: Fons Van den heuvel

Monitoring van de rugstreepad in de kleiputten

Rumst/Terhagen

Een echte pionierssoort

De rugstreepad is bij uitstek een pionierssoort, gebonden aan dynamische milieus. Ondiepe, vrijwel vegetatielose plassen, die snel opwarmen, zijn het uitverkoren voortplantingsbiotoop. Schrale open vegetaties, open zandige terreinen of plaatsen met voldoende schuilmogelijkheden vormen het zomer- en winterhabitat.

Van het primaire of natuurlijke habitat resteren tegenwoordig nog de duinen en de heidegebieden op zandgronden en de Antwerpse en Limburgse Kempen. Vroeger kwam de soort ook voor in alluviale vlakten, in de onmiddellijke omgeving van rivieren, bijvoorbeeld langs de Schelde en de Rupel.

Daar ontstonden door de natuurlijke dynamiek en erosie van overstromingen, in combinatie met windwerking, sedimentaties van zand en klei, waarop schrale vegetaties groeiden. Door indijking is de natuurlijke dynamiek weggevallen waarna deze pioniersmilieus verdwenen door natuurlijke successie.

Secundaire, door de mens ontstane habitat vinden we vooral terug op industrie- en bouwterreinen, grind-, zand- en kleigroeven, zandopspuitingen, mijnsites,... Deze terreinen hebben een gemeenschappelijk kenmerk, namelijk een sterk wisselende dynamiek als gevolg van ontginning of verstoring van de bodem, waardoor het pionierskarakter in stand wordt gehouden. Populaties van rugstreepad in secundaire biotopen vinden we in Vlaanderen vooral op de opgespoten terreinen in het havengebied van Linkeroever, de kleigroeves in de Rupelstreek en de zandgroeven en voormalige mijnsites in Limburg.

Strikt beschermd!

Door de sterke achteruitgang van de rugstreepad in België, maar ook in de ons omringende landen, geniet de soort een strikte beschermingsstatus. Europees is de soort beschermd door de opname in bijlage 4 van de Habitatrichtlijn, waardoor ook Vlaanderen verantwoordelijk is voor de instandhouding van de rugstreepadpopulaties. Zo is ook Steenfabriek Wienerberger verplicht om de rugstreepad in stand te houden in hun kleiontginingsgebied.

Later op het voorjaar actief dan de gewone pad

Roepende rugstreepad in de actieve groeve Wienerberger - foto: Maarten Jacobs

Vanaf begin maart ontwaken rugstreepadden uit hun overwinteringsplaatsen. Vanaf half april en vooral tijdens warme avonden en nachten roepen de mannetjes in koor. Vrouwtjes worden door de roepende mannetjes aangelokt. De meeste roepactiviteit vindt plaats in de tweede helft van april en mei maar kan doorgaan tot in augustus. Vrouwtjes verlaten na de eiafzet meteen het water, mannetjes blijven veel langer in en om het water. Eisnoeren zijn vooral te vinden in april en mei, juvenielen in juni tot half september. In oktober worden de overwinteringsplaatsen opgezocht.

Eisnoeren bevatten 2000-4000 eieren. De ontwikkelingsnelheid is afhankelijk van de watertemperatuur, maar de hele ontwikkelingsfase tussen eiafzet en het aan land gaan van de juvenielen duurt gemiddeld 6-8 weken. Mannetjes doen mee aan de voortplanting vanaf 3-4 jarige leeftijd, vrouwtjes vanaf 4-5 jaar. De maximaal bekende leeftijd voor vrouwtjes bedraagt 17 jaar voor een vrouwtje en 10 jaar voor een mannetje.

Volwassen rugstreepadden zijn carnivoor, maar weinig kieskeurig naar prooikeuze. Vooral mieren en kevers staan op het menu. Larven voeden zich met organisch materiaal en zijn efficiënte algeneters. Dispersie en kolonisatie van nieuwe voortplantingsgebieden gebeurt vooral door juvenielen. Maximale dispersieafstanden zijn onduidelijk, maar 3-5 km is waarschijnlijk. Mannetjes zijn dikwijls plaats-trouw aan een bepaald voortplantingswater. Vrouwtjes zijn daarentegen nauwelijks trouw aan een voortplantingsgebied.

Rugstreepadden en de kleigroeve van Wienerberger: een haat-liefde verhouding

Sinds 2011 volgt Natuurpunt Studie de populatie rugstreepadden op in de actieve kleigroeve van Wienerberger en directe omgeving. We worden hiervoor financieel ondersteund door de Provincie Antwerpen. Jaarlijks worden één of twee terreinbezoeken uitgevoerd, waarbij we vooral naar larven zoeken.

Zo weten we waar de soort zich voortplant. Dat onderzoek heeft ons heel wat interessante inzichten gebracht.

Zo merken we dat rugstreepadden zich vooral voortplanten in kleine plasjes die

In deze kale gracht aan de zuidwestzijde van deelgebied 3 zijn op 29 mei 2018 zeer hoge aantallen larven rugstreepad (ca. 1500 - 2000 larven) genoteerd - foto: Jorg Lambrechts

'toevallig' ontstaan bij de klei-ontginning. Het eerste jaar nadat zo een plasje ontstaat door graafwerkzaamheden, is het optimaal geschikt en vinden we er vaak veel larven. Als het plasje met rust gelaten wordt, dan groeit er snel lisdodde in, en het tweede jaar is het minder geschikt. Het derde jaar is het vaak al ongeschikt voor rugstreeppad, enerzijds door een dichte vegetatie van lisdodde, wat een natuurlijke vegetatie-succesie is en doordat groene kikkers er dan talrijk zijn, en er dus concurrentie is.

Ook vrij diepe grachten met steile oevers, in de actieve groeve, die dienen voor ontwatering, blijken vaak favoriete voortplantingsplaatsen! We vinden er veel larven, wat we eigenlijk niet zouden verwachten, vooral door de steile oevers. De reden waarom deze grachten zo geschikt zijn, is opnieuw omdat ook daar vaak ondiep water staat. De grootste bedreiging is dat veel van die ondiepe plasjes, nadat ze ontstaan en door rugstreeppad zijn gebruikt voor ei-afleg, ook weer verdwijnen door verdere ontginning.

Vandaar de haat-liefde verhouding tussen de rugstreeppad en de groeve: het is hun favoriete plek maar kan ook vaak hun dood betekenen. Het is een constant zoeken naar een evenwicht, te weinig dynamiek en het leefgebied wordt ongeschikt, teveel dynamiek en de dieren sneuvelen.

Om het risico op het verdwijnen van rugstreeppad door zulke calamiteiten te minimaliseren, is er een Stuurgroep opgericht met vertegenwoordigers van Wienerberger, Tomorrowland, de gemeentes Rumst en Boom, Agentschap voor Natuur en Bos, Provincie Antwerpen, Natuurpunt Studie en Natuurpunt Rupelstreek.

Samen wordt er gekeken naar welke maatregelen vereist zijn voor duurzaam behoud van rugstreeppad.

Zo heeft Wienerberger reeds een 15-tal poelen aangelegd buiten de actieve groeve.

Eén van deze poelen is al jaren een groot succes voor voortplanting van rugstreeppad! Doordat de bodem daar zandiger is, gaat de vegetatiesuccesie trager, maar drogen de poelen anderzijds veel sneller uit.

Buiten de actieve groeve weinig waarnemingen

Buiten de actieve groeve van Wienerberger en aanpalend terrein dat door Tomorrowland gebruikt wordt, zijn er slechts wat verspreide waarnemingen, met name op de bedrijventerreinen langs de Rupel en het gebied tussen de bedrijventerreinen en de groeve. Daar was een zeer goede voortplantingsplek gekend op een

betonnen zone die ondiep onder water stond. Deze locatie is echter verloren gegaan. Opvallend is dat er, uitgezonderd één waarneming, geen gegevens zijn uit het recreatiedomein de Schorre en de oude groeves in eigendom van de Provincie Antwerpen. Daar is heel erg geschikt landbiotoop aanwezig, maar geen geschikte voortplantings-waterpartijen. Met de geplande sanering van deze terreinen, ontstaan er echter zeer goede kansen om hier voor rugstreeppad bijzonder veel maatregelen te nemen!

Natuurpunt Rupelstreek neemt actie voor de rugstreeppad

In de winter 2018-2019 zal Natuurpunt in haar natuurgebied een aantal voortplantingsplassen aanleggen voor rugstreeppad. De bestaande diepe kleiputten in dit natuurgebied zijn volstrekt ongeschikt voor de soort en zijn wellicht zelfs harde, onneembare barrières. De zandige dijken zijn echter wél geschikt landbiotoop, toch waar ze niet verbost zijn, en net daar zal de aanleg gebeuren.

We kunnen de komende jaren dus goed opvolgen of deze plassen gekoloniseerd worden.

Conclusie: een netwerk aan rugstreeppadpoelen is vereist

Dit artikel illustreert dat rugstreeppadden goed aangepast zijn om te overleven in

warme, droge terreinen. Echter, enerzijds zullen larven die in te snel uitdrogende plassen opgroeien, sterven, maar anderzijds zijn permanente wateren zelden geschikt vanwege begroeiing en hiermee samenhangende concurrentie en predatie. Het is daarom belangrijk een netwerk aan "tijdelijke" ondiepe poelen te voorzien.

De water diepte varieert best tussen 5 en 30 cm zodat ook in droge jaren poelen blijven bestaan.

Elke betrokkene terreinbeheerder in de kleiputten van Boom/Rumst moet nu zijn verantwoordelijkheid voor de rugstreeppad nemen. De beste potenties voor de aanleg van tijdelijke plassen zijn namelijk gelegen in de actieve groeve van Wienerberger. Daar ontstaat geschikt voortplantingshabitat haast continu en op spontane wijze, als bijproduct van de klei-ontginning. Ook op het hogere talud van de groeve en de aanpalende terreinen die Tomorrowland gebruikt, ligt momenteel veel potentieel geschikt leefgebied.

Op de terreinen van Natuurpunt zijn de potenties erg beperkt in oppervlakte, maar zal wel actie ondernomen worden. Het komt er voorts op aan om jaarlijks de situatie te evalueren en jaarlijks enkele poelen aan te leggen of te herstellen, zoals nu gebeurt.

*Tekst: Jorg Lambrechts - Natuurpunt Studie
email: Jorg.Lambrechts@natuurpunt.be*

*In deze nieuw aangelegde gracht zijn op 29 mei 2018 circa 900 larven rugstreeppad aangetroffen
foto: Jorg Lambrechts*

Najaarstrektellingen Noordelijk eiland Wintam 2018

Here are the results!

In feite begint het avifaunistische najaar al vanaf juni-juli wanneer de kruisbekken beginnen rond te zwerven en de eerste zangvogels zich in mistnetten laten klissen. Die trek is als dusdanig niet meteen zichtbaar overdag zoals tijdens het echte najaar, pakweg oktober, het geval is. We zullen echter trouw de traditie volgen en de eerste zichtbare najaarstrek rond half augustus plaatsnemen. Een fraai compromis. Hoog tijd om ons af te vragen wat er zoal in augustus bekookstofd werd boven het Noordelijk eiland te Wintam. Hiervoor is er maar één adres het juiste: de prachtige website www.trektellen.nl.

Op 9 verschillende dagen werden trekwaarnemingen gesproken over in totaal 13u05min. Zulks in doorgaans verzen-gende hitte! Op 04/08/2018 stond de trek-telkraan al te druppen met 11 ooievaars op het slik te Boom en een visarend langs het Trektelpaviljoen!

Ook begonnen de gele kwikken en een boompieper, naar gewoonte de eerste "zichtbare" trekkende zangvogels, er wat aarzelend aan. De late namiddag van 06/08/2018 leverde warempel een zich zuidwaarts reppende zomertortel op: een steeds schaarser wordende verschijning! Verder verlieten gierzwaluwen in sneltreinvaart ons land, geflankeerd door boerenzwaluwen, hier en daar een boomvalk, enkele wespindieven en regenwulpen. Op 11/08/2018 vloog de eerste purperreiger tegen de lamp. Die dag zoefde ook een zwarte ruiters richting Costa del Sol.

Op 18/08/2018 sleurde het aardmagnetisch veld een blauwe kiek in vrouwtjeskleed kriskras langs de denkbeeldige bewegwijzering die zich uitstrekt van Pool tot Evenaar en nog veel verder.

September is vaak wisselvallig. Dagen zonder vogels zijn schering en inslag. Stilte voor de oktoberstorm. In totaal grossier-

den we in 36u20min trektellen, wat toch wel wat hoogtepunten opleverde. Op 01/09/2018 zoefden 29 boompiepers en 95 gele kwikken over de Rupel. De hoogste aantallen voor beide soorten dit najaar.

Wanneer half september achter de rug is, kunnen we ook de eerste echte najaarszangvogels zoals witte kwik, graspieper, veldleeuwerik, vink, rietgors, kneu, sijs en groenling verwachten. 26/09/2018 kwamen de eerste 2 bruine kiekken uit de kast, alsook 2 bontbekplevieren en zwarte ruiters nr. 2!

29/09/2018 was ronduit plezierig met 2 rode wouwen, duinpieper, de 2de blauwe kiekendief en de eerste boomleeuwerik, wat een zalig jodelende roep toch! Zondag 30/09/2018 sloot september af met een gedenkwaardige 2de purperreiger en een bruine kiek.

Oktober, het walhalla van de trektelmaanden overspoelt gelijk een gulzige diarree, met haastige veren die zich massaal, hemelsbreed als een oncontroleerbare brei over de Lage Landen sleurt. 18 trektelmomenten zorgden voor 95u55min zorgeloos genieten. De wind zat redelijk goed, vaak wat tegenwind wat de vogels lager doet vliegen, maar ook enkel dagen met N/NO-wind wat de vogels onzichtbaar hoog doet passeren. Tot half oktober werden hoge zomerse temperaturen genoteerd met nadien toch wat normalere waarden.

De Euro Birdwatch trektelling van 06/10 zorgde ditmaal voor het hoogste dag-totaal in oktober, nl. 14.779 vogels. Hoge aantallen voor oktober waren er voor de volgende soorten: boomleeuwerik (100 ex. op 13/10, dagrecord), rietgors (526 ex. op 13/10, dagrecord), vink (7.013 ex. op 06/10), graspieper (2.472 ex. op 06/10, dagrecord), zanglijster (851 ex. op 06/10, dagrecord), witte kwik (150 ex. op 06/10, dagrecord), aalscholver (1.488 ex. op

07/10), grote zilverreiger (11 ex. op 07/10) en veldleeuwerik (2.464 ex. op 11/10).

Voor de opmerkelijke waarnemingen in oktober zorgden een mogelijke grote pieper op 06/10, een Europese kanarie op 13/10, een juveniele roodpootvalk op 14/10 en 3 kraanvogels op 28/10.

De klampers dan: we blikken terug op volgende oktobergegevens: 188 buizerds, helaas niet op één dag, max. 65 ex. op 07/10, 4 rode wouwen, 29 sperwers, 5 torenvalken, 2 blauwe kiekken, 10 bruine kiekken, 3 slechtvalken, 6 smellekens, 2 boomvalken en 1 havik.

November blijft, zeker de begindagen, verbazen met de eerste twee tellingen van deze maand hogere aantallen dan het hoogste aantal voor oktober, resp. 21.827 ex. op 01/11 en 17.531 ex. op 03/11. Voornamelijk de 'latere' trekkers deden hiervoor hun volumineuze deuit in het zakje: Veldleeuwerik (3.436 ex. op 01/11), spreeuw (5.022 ex. op 01/11) en kievit (1.294 ex. op 01/11).

Opmerkelijk waren verder de 1.141 kepen (01/11, dagrecord), de 4 en 5 kleine zwanen op 01/11 en 07/11, een, ditmaal zekere, grote pieper op 03/11 en een erg late groenpootruiter op 10/11.

Rest ons woorden van dank te richten tot, in de eerste plaats, de oudgediende trektellers, maar ook de vele bezoekers en geïnteresseerden en vanzelfsprekend aan de onstuitbare migratiedrang van het grenzeloze vogelvolk, wat ons hart keer op keer vervult van blijdschap en onafge-roemd enthousiasme.

Geïnteresseerden lezen meer over de telpost en aantallen op www.trektellen.nl - doorklikken naar België – Noordelijk eiland, Wintam.

Tekst: Wouter Van Assche – Trekteller Noordelijk eiland Wintam

Boomleeuwerik – foto: Hugo Willocx

Graspieper – foto: Hugo Willocx

EXPEDITIE NATUURPUNT 2019

Bij deze koude en donkere dagen lijkt de zomer misschien wat veraf, maar de inschrijvingen voor Expeditie Natuurpunt op 22 en 23 juni 2019 starten binnenkort. Na 2 glorierijke passages in 2017 en 2018 met de Rupelpedalo's en de RSP trappers, willen we met Natuurpunt Rupelstreek ook deze keer aan de editie van 2019 meedoen.

De bedoeling is om met een klein team van 4 personen + 1 begeleider het startbedrag van 1.500 euro bijeen te zamelen ten voordele van een gekozen natuurgebied binnen de Rupelstreek. Als wederdienst voor de sponsors verbindt het team zich ertoe een wandel - of fietstocht te maken doorheen de Vlaamse natuur.

Er zijn natuurlijk al enkelen bij wie het kriebelt om te starten! Wil je ook meedoen, stuur dan zo snel mogelijk een berichtje naar info@natuurpuntrupelstreek.be. Geef ook aan welke tocht je wil maken.

Kijk voor meer info op <https://expeditie.natuurpunt.be>. Dan bekijken we hoe we de teams kunnen samenstellen.

NATUURPUNT UITDAGING

Natuurpunt daagt je uit, omdat het immers hoog tijd is, en de persberichten onderaan weinig aan de verbeelding overlaten!

- 1 op de 3 plekken voor kinderen in Vlaanderen heeft slechte lucht: Ontluisterend! De Morgen 30/3/2018
- Kwaliteit rivierwater boert achteruit in Vlaanderen. Knack 29/11/2018
- Veel lintbebouwing en wegen, weinig bossen: eerste Ruimterapport toont een versnipperd Vlaanderen. VRT NWS 11/12/2018
- Buurlanden steunen High Ambition Coalition in Katowice (Polen), België niet. De Standaard 13/12/2018
- Vlaanderen heeft minder dan 3 procent natuur. 97,2% van Vlaanderen is ingenomen door de mens. Een Europees Record. Vlaams Bouwmeester Leo Van Broeck

Wil jij ook je steentje bijdragen aan meer natuur in je buurt? Neem dan deel aan de Natuurpunt Uitdaging met je familie, vrienden, burens of collega's.

Surf naar www.natuurpunt.be/rupelstreek en vul het deelnemersformulier in. We stellen een uitdaging voor die aansluit bij jouw wensen.

NATUURPUNT ZOEKT VRIJWILLIGERS...

Binnenkort worden er ook in onze Rupelgemeenten nieuwe gemeenteraden geïnstalleerd, het gevolg daarvan is dat er ook nieuwe GECORO's en milieuraad geïnstalleerd worden. En daarvoor zoeken we vrijwilligers, mannen of vrouwen die zich willen engageren om Natuurpunt te vertegenwoordigen. Ben je geïnteresseerd om deel uit te maken van een adviesraad in jouw gemeente en ben je bereid de vergaderingen, in de meeste gevallen 4 à 5 keer per jaar, bij te wonen, dan ben jij de vrouw/man die we zoeken.

We maken met Natuurpunt ook deel uit van het onderdeel Socio-Culturele verenigingen binnen IVEBICA. Voor deze raad komen zowel inwoners van Schelle, Hemiksem als Niel in aanmerking.

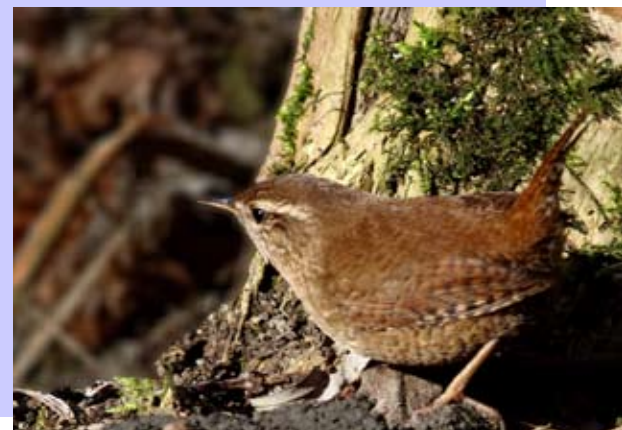
Wil je Natuurpunt vertegenwoordigen in één van die raden, stuur dan even een berichtje naar:
info@natuurpuntrupelstreek.be

HET GROTE VOGELWEEKEND - TEL DE VOGELS IN JE TUIN

Op zaterdag 26 en zondag 27 januari is het weer tijd voor het Grote Vogelweekend. Doe mee met de grootste vogeltelling van Vlaanderen en tel de vogels in jouw tuin. Vorig jaar stond de koolmees op nummer 1 als meest getelde tuinvogel. Huismus en kauw op nummers 2 en 3. Als gevolg van het Usutu-virus viel de merel terug naar een historisch dieptepunt. Geef je telling door op: www.vogelweekend.be

Voor tips om meer vogels naar je tuin te lokken, surf eveneens naar:
www.vogelweekend.be

Winterkoning - foto Fons Van den heuvel

Promo-stands leveren 23 nieuwe leden op voor Natuurpunt

Vrijdag 28 en zaterdag 29 september stond onze promo-stand op de Milieubeurs Schelle, en dat leverde 13 nieuwe leden op voor Natuurpunt. Zondag waren we erbij tijdens het 1ste Klimaatfeest in Hemiksem, daar was het Rad van de Natuur een mooi toemaatje, met bij elke stop van het rad een leuk natuurweetvraagje of opdrachtje voor de kinderen. Het Klimaatfeest was ook een goed moment om promo te maken voor Behaag..Natuurlijk 2018, en meteen goed voor enkele bestellingen. Leuk was ook dat 3 mensen lid werden van Natuurpunt. De promo-stands tijdens de jaarmarkt Rumst op zaterdag 6 oktober en jaarmarkt Boom op 15 oktober leverden respectievelijk 2 nieuwe leden en 5 nieuwe leden op. Alles samen 23 nieuwe leden voor Natuurpunt. Inmiddels staat de teller op 1.282 leden voor Natuurpunt Rupelstreek. Het hoogste aantal ooit voor onze regionale Natuurpuntafdeling. Dank aan alle vrijwilligers die daarbij hielpen.

Werkgroep Kleiputten Terhagen krijgt Rumstse Cultuurprijs 2018 in de categorie Herwaarderend Industrieel landschapserfgoed

Het natuurgebied Kleiputten Terhagen werd eind 2016 eigendom van Natuurpunt. Naast de mooie natuur kom je er tijdens een gegidste wandeling, ook diverse nutsgebouwtjes tegen, zoals een voormalige smidse, een gebouwtje waar de dynamiet bewaard werd en een oude hoogspanningscabine. Het metselwerk van dit laatste gebouwtje werd door vrijwilligers van Natuurpunt hersteld en op het dak is er nu een mooi uitkijkpunt. De voormalige smidse wordt mogelijk een openluchtklasje en uit de klei werden zelfs enkele oude kleikarretjes uitgegraven. Inmiddels werden de 2 kleikarretjes bij een gespecialiseerd bedrijf afgeleverd. Daar werden ze gezandstraald, gemetalliseerd en gelakt. Achteraf wordt er een houten kader opgebouwd en worden ze tentoongesteld als industrieel erfgoed, één karretje zetten we bij Natuur.huis de Paardenstal en het ander karretje krijgt een plek op het grasveld aan de chalet van de Kleiputten Terhagen. Zo trachten we de geschiedenis van dit natuurgebied te bewaren. De waarde van het natuurgebied Kleiputten Terhagen en de inspanningen van Werkgroep Kleiputten Terhagen werden door de Cultuurraad van gemeente Rumst beloond met de Cultuurprijs van 2018 in de categorie: Herwaarderend Industrieel landschapserfgoed.

Uitgegraven oude kleiwagen op transport voor restauratie – foto: Martijn Provost

Cummins-medewerkers helpen ons bij het natuurbeheer

De voorbije maanden konden we weer volop genieten van de hulp van Cummins-medewerkers bij het afruimen van het maaisel in onze natuurgebieden. Dinsdag 8 oktober kregen we de hulp van 8 Cummins-medewerkers bij het opruimen van het maaisel in een oude vloeibeemd langs de Wullebeek in het Niels Broek. Zelf waren we er ook met 3 NP-vrijwilligers. En donderdag 18 oktober kregen we de hulp van 12 Cummins-medewerkers bij het opruimen van het maaisel in een oude vloeibeemd bij de Oude Nete-arm in Rumst. Zelf waren we er ook met 6 NP-vrijwilligers.

Het Amerikaanse bedrijf Cummins is wereldleider op het vlak van zware dieselmotoren. In Europa heeft het een vestiging in de Catenbergstraat in Rumst, waar de verdeling van motoren en onderdelen voor Europa, Rusland, Azië en het Midden Oosten gebeurt.

Team Cummins aan de slag in oude vloeibeemd Rumst
foto: Steven Roels

Egelhuisjes bouwen in Natuur.huis de Paardenstal

Egelhuisjes bouwen in Natuur.huis de Paardenstal foto: Erik De Keersmaecker

Zaterdagmiddag 20 oktober werd het Natuur.huis voor enkele uurtjes omgetoverd tot een heuse werkplaats. Een 10-tal kinderen, schroefden er met de hulp van mama's, papa's, oma's, opa's en enkele vrijwilligers van Natuurpunt 5 egelhuisjes in elkaar. Netjes op tijd om ervoor te zorgen, dat we deze prachtige dieren zo helpen om een geschikte en veilige slaapplek te vinden.

Eén van de deelnemers was Helena Smets uit Niel. Achteraf ontvingen we haar verhaal. Zaterdag 20 oktober gingen we met onze kleinzonen naar Natuur.huis de Paardenstal in Niel om egelhuisjes te bouwen. De jongens vlogen er vol enthousiasme in. Gelukkig kregen ze hulp van Ludwig en Jan die met veel geduld deskundige uitleg gaven. De planken veranderden snel in heuse egelvilla's.

Thuisgekomen mochten de papa's helpen een goede basis te vinden om de huisjes op te zetten. Over de plaats hadden ze niet veel in te brengen, want de jongens herinnerden zich al de raadgevingen die Erik daarover had gegeven en die moesten gevolgd worden.

Geslaagd werkmoment op het Noordelijk eiland

Het is inmiddels al een beetje een klassieker, een jaarlijks werkmoment op het Noordelijk eiland, met als belangrijkste streefdoel de bekijkbaarheid van de plassen van het Noordelijk eiland intact houden.

Werkers op zaterdag 10 november waren: Erik, Jan, Steven, Jan en Siebe en na een 3-tal uurtjes hard werken was het streefdoel bereikt. Langs de oever van de zuidelijke plas werden 2 stroken struweel gekapt en voor 2 zitbanken werd de vegetatie weg-gemaaid. Net op tijd klaar, voor de komst van overtrekkende regenbuien.

Het Noordelijk eiland is eigendom van de Vlaamse Waterweg NV en het wordt beheerd door het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB). Op het Noordelijk eiland loopt een begrazingsproject met Konikpaarden en Galloway-runderen. De dieren zijn eigendom van Natuurpunt en zorgen ervoor dat het Noordelijk eiland z'n open karakter behoudt en zo interessant blijft als overwinteringsplaats en broedplaats voor een groot aantal vogelsoorten. In overleg met het ANB werden de voorbije jaren door Natuurpunt enkele soortenbeschermingsprojecten opgestart op het Noordelijk eiland. Zo werd er onder meer een takkeneiland gebouwd en elke lente worden enkele nestvloten geplaatst, zodat meeuwen en sterns er kunnen broeden en veilig zijn voor predatoren. Het nieuwste project is de bouw van een heus eiland in de noordelijke plas.

Welkome break tijdens het knotwilgen knotten – foto: Steven Roels

Dag van de Natuur 2018 - Vrijwilligers Natuurpunt werken aan onderhoud knotbomen

Sinds 1994 werken vrijwilligers van Natuurpunt Rupelstreek intensief aan de bescherming van de knotboom in het landschap. Knotbomen zijn immers, samen met hagen, houtkanten en poelen belangrijk als aankleding van het landschap, daarenboven zijn ze erg belangrijk als leefruimte van planten en dieren. Elke winter organiseren we enkele knotacties, het knotten van de bomen en vooral het opruimen van het snoeihout is een bijzonder zwaar karwei. Gelukkig kan Natuurpunt telkens rekenen op een aantal gemotiveerde vrijwilligers.

Dat bleek ook weer op zaterdag 24/11/2018 tijdens de Dag van de Natuur, toen 11 vrijwilligers op de afspraak waren voor het knotten van 6 knotbomen in een weiland langs de Wullebeek op de grens van Niel en Schelle. Na de koffiepauze trokken de vrijwilligers naar een perceel van Natuurpunt langs de Korte Ameldijk in Niel en daar werden eveneens 6 knotbomen geknot. Een 30-tal rechte takken werden apart gehouden voor de campagne Behaag..Natuurlijk 2018. Natuurpunt Rupelstreek zorgde dit jaar voor de levering van de knotwilgpoten in Aartselaar, Rumst en Schelle.

Team Natuurpunt aan de slag op het Noordelijk eiland foto: Erik De Keersmaecker

Deze wandeltip leidt je via de wandelbruggen over de Nete, Dijle en Zenne en langs de dijken van Dijle en Zenne tot bij het Zennegat. Bij het Zennegat vloeien de Zenne en het Kanaal Leuven-Dijle samen in de Dijle, die op haar beurt verderop samen met de Nete uitmondt in de Rupel. De oude huisjes aan het Zennegat zijn getuigen van vervlogen tijden toen de omgeving nog een inspiratiebron was voor kunstenaars en muzikanten. Nu kan je er omheen het overstromingsgebied Zennegat wandelen. Een gebied dat inmiddels is uitgegroeid tot één van de beste vogelkijkgebieden in onze regio.

1. Vanop de wandelbrug over de Nete heb je al meteen een prachtig zicht op de samenvloeiing van de 3 rivieren Nete, Dijle en Rupel. Links zie je brede uitsteeksels in de rivier, dat zijn zogenaamde kribben. Ze zorgen ervoor dat de kracht van het water bij opkomend getij gebroken wordt. Met laag tij liggen voor die kribben brede slikplaten bloot, doorgaans zitten er dan enkele wilde eenden en krakeenden op het slik. Aan de andere kant van de wandelbrug heb je een prima kijk op de bouw van de nieuwe in- en uitwateringsluis van het Battenbroek.

2. Vanop de wandelbrug over de Dijle kijk je naar het toekomstig overstromingsgebied Battenbroek. De grote waterplas is een prima gebied voor watervogels. Futen, kuifeenden, tafeleenden en meerkoeten zijn er jaarrond aanwezig en ook de bever heeft het gebied ontdekt. Stop even in het midden van de wandelbrug en kijk in de richting van de monding van de Dijle naar één van de mooiste natuurbeelden in het rivierenland, met achteraan in een hoge populier, veel kans op enkele silhouetten van rustende aalscholvers.

3. Op het einde van de wandelbrug kijk je naar de polder van Heindonk. Een uitgestrekt weidelandschap, doorsneden door 10-tallen ondiepe sloten, waarin je tijdens de wintermaanden wel eens een grote zilverreiger kan ontdekken. Achteraan rechts zie je de kerktoren van het dorpje Heindonk, deels verstopt achter een hoge stuifzandrug.

4. Tijdens de wandeling langs de Dijle ontmoet je beslist een groepje zwarte kraaien. In de brede dijkbermen gaan ze op zoek naar allerlei kleine bodemdier-tjes. Dichtbij de monding van het kanaal Dijle-Leuven zit er doorgaans een groepje kuifeenden. Prachtige duikeendjes, let vooral op het knalgele oog van de wit-zwarte mannetjes en hun kuif, die ze soms parmantig omhoog kunnen steken.

5. De brug over de Zenne is weer een

prima plek om even naar deze rivier te kijken. Ruim 100 jaar lang was de Zenne een open riool en één van de meest verontreinigde rivieren van Europa. Onder meer veroorzaakt door het lozen van huishoudelijke afvalwaters door de grootstad Brussel. Dankzij druk van de Europese Unie kwam er omstreeks 2008 een einde aan dit ecologisch drama, met de ingebruikname van het waterzuiveringsstation Brussel Noord. Eeuwenlang kronkelde de Zenne hier lustig in het landschap, onder meer door de Battelaer, een natuurgebied dat nu geprangd ligt tussen de huidige loop van de Zenne en het kanaal naar Leuven. Bij laagtij zie je onderaan de smalle schorren, met steile slikplaten. Let hier goed op, mogelijk zitten er enkele pijlstaarten op het slik. Prachtige eenden, die helemaal vanuit Siberië komen aanvliegen om in West-Europa te overwinteren.

6. Aan dit kijkpunt start je wandeling omheen het overstromingsgebied Zennegat. Vanachter de betonnen wand is het heerlijk vogels kijken. Neem rustig de tijd om bij elke uitsprong van de weg rustig naar de vogels te kijken. Meest opvallend zijn grote groepen ganzen. In deze periode van het jaar kan je er een 5-tal soorten ontdekken.

Tussen de pitruspollen vertoeven meestal enkele watersnippen. Met hun lange snavel peuteren ze in het slik op zoek naar bodemdier-tjes. Hun camouflagepak is indrukwekkend. Let ook op de brede rietkraag vooraan, best mogelijk dat je daar een rietgors of misschien wel enkele wondermooie baardmannetjes kunt ontdekken. Vooraleer je de tussendijk bereikt kijk dan af en toe eens naar de vogels op het kanaal. Fuut en meerkoet zijn hier doorgaans aanwezig en in het hoge struweel aan de overkant van het kanaal kan je misschien wel een torenvalk of een buizerd ontdekken.

7. De wandeling op de tussendijk is een goed moment om het weidse landschap en de lichten boven het Zennegat te bekijken. Er zijn weinige plekken waar je zo'n formidabel panoramisch beeld hebt

Kolganzen – foto: Fons Van den heuvel

van de omgeving. Kijk af en toe ook eens naar de poelen tussen de vegetatie, misschien ontdek je zo wel een waterral, een schuwe vogel, waarvan je eerder het gegil zal horen.

8. Dit kijkpunt en ook het volgende kijkpunt bieden je een formidabele kijk op de brede slikplaten van het Zennegat, en het zijn dan ook echte vogeleldorado's. Neem hier rustig de tijd om de vogels te bekijken, opmerkelijk is een grote groep kieviten, prachtige vogels, die zodra de winter ten einde loopt starten met hun opmerkelijke baltsvluchten. Smienten zijn eveneens alomtegenwoordig, hun korte snavels zijn prima geschikt om te grazen.

Kievit – foto: Fons Van den heuvel

9. Hier kan je de brede in- en uitwateringssluis bekijken, een unieke constructie die beide doelstellingen combineert. Bij elk hoog tij stroomt er een bepaalde hoeveelheid Dijlewater in het gebied, dat er met laagtij weer uitstroomt, dat zorgt voor een geweldige dynamiek. Let hier ook op de verlaagde dijk. Bij springtij stroomt het water van de Dijle over de dijk in het overstromingsgebied. Kijk ook even naar de film op:

www.natuurpuntrupelstreek.be

10. Via een smalle dijk kan je naar de monding van het kanaal kijken, dit kijkpunt geeft één van de mooiste beelden van ons rivierenland, geniet ervan, zonder de burens te storen, terugwandelen doe je langs de oever van het kanaal. In één van de huisjes aan de overkant van het kanaal zie je het cafeetje Zennegat. Ook al een aanrader, kijk onderaan deze Wandeltip even naar de openingsdagen en -uren van het cafeetje. In dit gehuchtje werd

geschiedenis geschreven. Door de bouw van het kanaal naar Leuven werd het letterlijk in tweeën gesneden. Tot omstreeks 1950 was er nog volop activiteit in dit gehuchtje, waar generaties lang bootslippers woonden. In de jaren '70 werd het een oord van kunstenaars, muzikanten

en hippies. Wandel zeker even omheen de dijken van beide delen, het beeld op de samenvloeiing van Dijle en Zenne is gewoon prachtig.

Het Zennegat – foto: Erik de Keersmaecker

Lengte wandeling: 7 km
paars/witte wandeling op wandelkaart

Start

- Picknickplaats wandel/fietsbrug Netedijk Rumst

Parking

- Parking Netebruggen: bereikbaar via Markt Rumst
- Parking Drie Rivieren: bereikbaar via de Visserstraat Rumst

Toegankelijkheid

- De wandeling loopt volledig over verharde paden en is toegankelijk voor rolstoelgebruikers of kinderwagens.

Openbaar vervoer

- De Lijn: busstation Rumst (Molenbergstraat), op ongeveer 1 km van vertrekpunt
- Halte lijnen: 500 en 508
- Eindhalte lijnen: 191 – 507 – 555
- Ga in de Molenbergstraat richting Markt en volg daar wegwijzer Netebruggen.

Horeca

- Café In het Bergsken (maandag gesloten)
- Café Zennegat (open van donderdag tot zondag van 12u tot 22u))
- Taverne De Zennehoeve Heffen (open van woensdag tot zondag)
- Café Visclub Hoop op Beet Rumst (open van woensdag tot zondag)
- Brasserie 3 Ri4en Rumst (open van woensdag tot zondag)

Picknickplaatsen

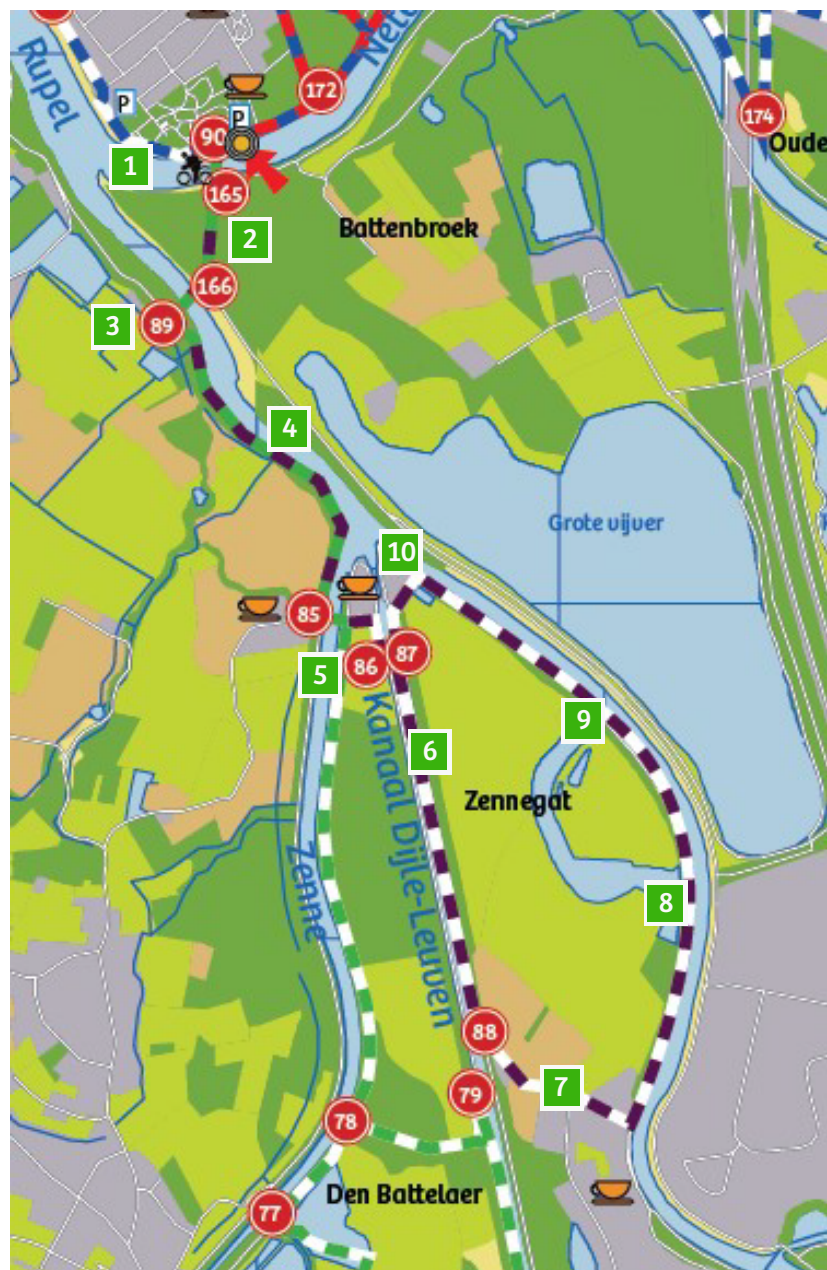
- Picknickplaats wandel/fietsbrug Netedijk Rumst

Info :

- info@natuurpuntrupelstreek.be
- www.natuurpunt.be/rupelstreek

Tips:

De wandeling loopt volledig over verharde paden. Een verrekijker meenemen is een aanrader! Honden kunnen mee, wel steeds aan de leiband.

Vrijwilligers Natuurpunt aan de slag in Bos N

Natuurpuntvrijwilligers en buurtbewoners waren de voorbije weken volop bezig met het uitspreiden van hakselhout op de wandelpaden van Bos N. Hakselhout dat ter beschikking werd gesteld door gemeente

Boom. Verspreid over 4 verschillende werkmomenten werd er gewerkt. Bos N was vroeger Put N en voorbestemd als woonuitbreidingsgebied. Acties van de groep Bomen in Boom waren de aanleiding dat het Boomse gemeentebestuur in 1998 besliste om Put N grotendeels om te vormen tot natuurgebied. Put N werd Bos N en sinds 2008 is het beheer in handen van Natuurpunt. Je kan het gebied verkennen via een bewegwijzerd wandelpad. Ingang aan het einde van de Rode Kruisstraat in Boom, de wandelafstand bedraagt 1,3 km.

Vrijwilligers Natuurpunt v.l.n.r.: Paul, Jan, Jos en Herman
foto: Josine De Maseneer

bomen, zodat er grote hopen dikke en minder dikke takken klaarlagen. Die werden dus netjes allemaal opgeruimd door een groep leerlingen. Door een andere groep werden echt vakkundig 4 knotwilgpoten langs de Wullebeek aangeplant en takken verslept van enkele jonge knotbomen, die een eerste knotbeurt kregen.

Leerlingen School Groenlaar helpen Natuurpunt

Donderdag 6 december stonden we met z'n vieren klaar voor de ontvangst van een groep leerlingen van School Groenlaar uit Niel. Het is niet de eerste keer dat School Groenlaar ons komt helpen en uit die ervaringen weten we dat de leerlingen van deze school echt hard kunnen werken. En dat betekent ook dat een goede voorbereiding vooraf een noodzaak is. Met z'n vieren waren we er dus een uurtje vooraf bezig met het knotten van enkele knot-

Welcome break tijdens het werk – foto: Erik De Keersmaecker

Oude kleikarren krijgen stevige renovatiebeurt

De vrijwilligers Kleiputten Terhagen weten van aanpakken en één van hun opmerkelijkste prestaties van de voorbije maanden was het uitgraven van het onderstel van 2 oude kleikarren. Daarbij kwam heel wat noeste arbeid en spierkracht te pas. Ruim 50 jaar lang zaten ze in de grond en na het uitgraven bleken de 4 wielen nog steeds te draaien, van kwaliteit gesproken. Inmiddels werden de 2 kleikarren gezandstraald, gemetalliseerd en gelakt. Voorlopig staan ze in onze materiaalloods in afwachting dat ze opnieuw opgebouwd worden. Opbouwen als kleikar is onmogelijk, opbouwen met een houten kader kan wel, met als voorbeeld de karretjes in de steenbakkerijmuseum 't Geleeg in Noeveren. Na deze renovatie krijgen ze elk een plekje, een kar wordt bij Natuur.huis de Paardenstal geplaatst en de tweede kar wordt in de Kleiputten Terhagen geplaatst.

Oude kleikarren krijgen nieuwe toekomst
foto: Erik De Keersmaecker

Tour de Kerkuil

Ruim 30% van de nestkasten die sinds de start het project in 1992 geplaatst werden zijn bewoond door de kerkuil. Dat is een schitterend resultaat, waar we uiteraard erg blij mee zijn. Maar tevens een resultaat dat ons voor een grote verantwoordelijkheid stelt. In een door een paartje kerkuilen bewoonde nestkast stapelen de braakballen zich op en om te vermijden dat de nestkast zo onbewoonbaar wordt moet ze ongeveer om de 3 jaar uitgekuist worden. Dit betekent telkens een dikke laag braakballen verwijderen. Op plaatsen waar de uitvliegopening bereikbaar is, wordt die voor de controle dichtgemaakt met een jute zak.

De kerkuilen zitten dan opgesloten en zo kan er gekeken worden of er geringde vogels in de nestkast zitten. Niet-geringde vogels krijgen dan ook meteen een ring aan hun poten. Controle van die ringen levert ons interessante informatie op. Hoe oud zijn de vogels en waar komen ze vandaan. Bij een bezoek aan een kerkuilnestkast in de Kattestraat in Bornem op 13 november zat er een geringde kerkuil in de nestkast. Bleek dat dezelfde vogel bij een bezoek in januari 2017 ook in deze nestkast zat.

Kerkuil met ring L132403 – foto: Steven Roels

NIEUW: EEN CURSUS LIBELLEN

Tijdens deze nieuwe cursus kan je kennis maken met de wondere wereld van waterjuffers en glazenmakers. Op het programma staan 2 info-avonden, telkens in Natuur.huis de Paardenstal. Twee uitstappen in eigen regio, op 11 mei in Walenhoek in Niel en op 13 juli in de Kleiputten Terhagen.

En een namiddagexcursie op 15 juni in de Antwerpse Kempen.

We rekken de cursus uit over een periode van 4 maanden, ideaal om soorten, die in verschillende seizoenen (lente/zomer) vliegen te bekijken. De namiddagexcursie naar de Antwerpse Kempen geeft ons de mogelijkheid om tevens enkele soorten te bekijken, die eerder houden van warme zandgronden en vennetjes in de Kempen, dan van de zware kleigronden en poelen in de Rupelstreek.

Lesgever voor alle info-avonden en praktijkuitstappen is Wim Veraghtert, natuureducatief medewerker van Natuurpunt CVN.

Bruine korenbout – foto: Fons Van den heuvel

Even voorstellen...

De meeste mensen weten bijzonder weinig over libellen. Toch heeft iederéén wellicht al eens vol bewondering of verwondering staan kijken naar het prachtig gekleurde lange lijfje van een waterjuffer op een oeverplant of een rietstengel. Waterjuffers zijn de kleinste onder de libellen en ze gedragen zich duidelijk anders dan de grotere exemplaren, die we soms in onze tuin zien jagen en die we aanduiden als de echte libellen of glazenmakers. Glazenmakers zijn dan ook veel betere vliegers dan waterjuffers, en lijken wel op mini-gevechtshelikopters. Zwenkend en draaiend jagen ze op muggen, vliegen en vlinders.

Het zijn dan ook de echte luchtacrobaten onder de insecten. Zodra de zon verschijnt kan je niet naast deze prachtige gekleurde insecten kijken. De Vlaamse libellenfauna telt een 60-tal soorten. De metaalglanzende blauwgroen gekleurde bosbeekjuffer, de vuurrood gekleurde koraaljuffer of de geelzwart gekleurde plasrombout zijn wellicht de bekendste van deze sierlijke vliegers. Topsoort voor ons rivierenland is zonder twijfel de prachtige bruine korenbout.

Geweldige jagers zijn het, zowel tijdens hun leven als larve en als volwassen insect. Als er echter een boomvalk in de buurt is, is het opletten geblazen. Deze sierlijke valk is immers tuk op libellen, die in de vlucht worden gevangen en daarna al vliegend worden opgepeuzeld. Tijdens de cursus leren we de verschillende families en de voornaamste soorten herkennen. Er wordt aandacht besteed aan de lichaamsbouw, met nadruk op de kenmerken die van belang zijn voor determinatie, de leefgebieden en de ontwikkeling van eitje, larve, pop tot volwassen insect.

Het programma:

- Donderdag 25 april en donderdag 9 mei: Info-avonden 19u30 tot 22u Natuur.huis de Paardenstal
- Zaterdag 11 mei : Kijken naar libellen in Walenhoek 13u45 tot 16u30 Natuur.huis de Paardenstal
- Zaterdag 15 juni: Libellen kijken in de Antwerpse Kempen 13u tot 17u parking kerk H.Hart, Antwerpsestraat Boom (A12), vandaar carpoolend naar afspraakplaats.
- Zaterdag 13 juli: Libellen in de kleiputten van Terhagen 13u45 tot 16u30 chalet Kleiputten Terhagen, bereikbaar via poort Nieuwstraat 54

Azuurwaterjuffer – foto: Fons Van den heuvel

Inschrijven: stort 30 euro (volw.) of 20 euro (-16 jarigen) op rekening BE70 0013 5986 4925
 Mededeling: cursus libellen - je emailadres en je gsm-nummer. Niet-Natuurpuntleden betalen 40 euro.
 Meer info: info@natuurpuntrupelstreek.be

CURSUS: Word jij ook een Klimaatverkenner?

De cursus Klimaatverkenner is een interactieve en positieve instapcursus rond klimaat en duurzaamheid.

Na 3 boeiende lessen en 1 excursie ga je meer weten over het hoe en wat van het veranderende klimaat. Wereldwijd reageert de natuur, maar ook in je eigen achtertuin merk je er wat van. Niet alleen fauna en flora maar ook mensen ondervinden de vaak negatieve gevolgen.

Je krijgt heel wat info en tal van inspirerende ideeën waarmee je zelf aanpassingen kan doen ten voordele van het klimaat.

Bij de laatste bijeenkomst in het mooie Cleydaelhof zorgen we voor lokale en (h)eerlijke proevertjes. Je zal merken wat de klimaatverandering ons kan brengen. Lokale verhalen en van het Zuiden loodsen ons langs graanakkers, stille wateren en bloemrijke graslanden tot in het Afrikaanse regenwoud.

De cursus wordt gegeven door Jens Verwaerde, Melina Kyametes en Joke Flour, educatieve medewerkers van Natuurpunt-CVN.

Theoretische cursus op donderdagen 28/2, 14/3 en 21/3 van 19.30 u tot 22.30 u in Jeugdcentrum De Leonaar, Kleistraat 204 in Aartselaar - gelegen links van het zwembad en het sportcentrum. *Opgelet, het sportcentrum is tijdelijk enkel te bereiken via de B. Van Ertbornstraat.*

Praktijkwandeling op zaterdag 30/3 van 9 u tot 12 u: samenkomst in het natuurgebied Cleydaelhof, Cleydaellaan in Aartselaar tegenover de ingang van het Kasteel Cleydael.

Inschrijven bij Hilde Janssens, hiljans@hotmail.com of 0472 81 39 98.

Deelnameprijs voor leden van Natuurpunt/VELT = **€ 28**, niet-leden betalen **€ 32**, te storten op rekening van Natuurpunt Aartselaar **BE07 5230 8080 0166** met vermelding: Klimaatverkenner. Iedereen welkom!

Grote wilde zoogdieren in Aartselaar en de nabije regio

Verschillende zoogdieren zijn fel in de opmars: vos, steenmarter, ree, bever, en iets verder in Vlaanderen ook everzwijn en wolf.

In Aartselaar merken we dat bepaalde zoogdieren steeds meer en meer worden waargenomen, maar ook dat een betere kennis de overlast zou kunnen beperken. Vandaar hoog tijd om onze Natuurpunt-leden en de hele bevolking beter te laten kennismaken met deze dieren.

We zijn in het najaar al gestart met twee boeiende activiteiten:

- Begin oktober leerde Joeri Cortens van Natuurpunt/CVN de bijna 50 deelnemers de vaak voorkomende zoogdieren beter kennen: hun levenswijze en de middelen om eventuele overlast bij de bevolking te voorkomen.

- Later in oktober trokken we met ca 35 deelnemers en samen met Ivan Bogaerts en gids Dirk Van der Meiren van NP Waasland naar Bazel en leerden we hoe we aan de hand van allerlei sporen (pootafdrukken, afgekloven zaden, pluimen en haren, schedels, ...) de aanwezigheid van bepaalde zoogdieren (en vogels) konden ontdekken.

Maar het komende voorjaar plannen we nog meer activiteiten:

- Begin februari bezorgen we aan elk Aartselaars gezin een kleurrijke informatiefolder over de voorkomende zoogdieren en stellen we hen onze activiteiten voor in dat kader.

- Zondagvoormiddag 24 februari tonen we een prachtige familiefilm: Het meisje en het vosje

- Woensdagnamiddag 6 maart (Krokusverlof) bezoeken we het Vlaams Opvangcentrum voor vogels en wilde dieren in Kapellen met kinderen tussen 5 en 10 jaar en een (groot) ouder

- Zondagochtend 24 maart speuren we met Bert Mertens naar de zoogdieren en hun sporen in de Hobokense Polder

- Vrijdagavond 29 maart kijken we samen met Roodkapje naar de

toestand van ons leefmilieu tijdens een origineel toneelstuk voor 14+, gebracht door de toneelgroep Bos Vermist.

Kortom, een heel project, waarvoor we fijne ondersteuning krijgen van de gemeente Aartselaar. Welgemeende dank!

Tekst: Ria Thys

Jonge vos - Foto : Guy Borremans

16.01

Cultureel Centrum Aartselaar

FILMAVOND: THE NORTHWEST PASSAGE

i.s.m. Davidsfonds Aartselaar

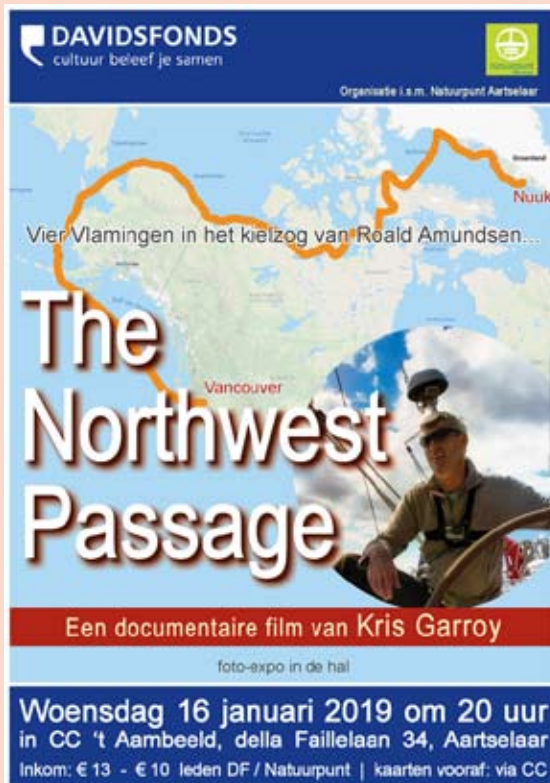
In 1903 vertrok de Noor Roald Amundsen naar de Noordpool met als doel de volledige Noordwestelijke doorvaart te maken. Het kostte hem uiteindelijk drie volle jaren om in zijn opzet te slagen. Vier Vlamingen trachten dezelfde route te varen met het aluminium zeilschip Jooley. Als het hen lukt, zijn ze de eerste Vlamingen die onder Belgische vlag deze expeditie herhalen, spijtig genoeg met "dank" aan de klimaatopwarming.

Van dit uniek avontuur maakt documentairemaker Kris Garroy een film met bijhorende fototentoonstelling. Het relaas van een passie voor reizen, onverwachte ontmoetingen met de weinige mensen die daar overleven, de prachtige en vooral kwetsbare natuur.

woensdag 16 januari, om 20 u

De Avant-première van deze film is een organisatie van Natuurpunt Aartselaar en Davidsfonds Aartselaar

Leden van Natuurpunt en Davidsfonds betalen 10 euro inkom (niet-leden betalen 13 euro)

10.02

Zinkvalstraat

"ADOpteer een BERM" – ZWERFVUIL OPRUIMACTIE

De Milieuraad van Aartselaar startte in 2010 met de actie "Adopteer een berm".

Natuurpunt Aartselaar sprong natuurlijk op de kar en nam de berm langs de Cleydaellaan en de Zinkval als actieggebied. In de voorbije jaren hebben de vrijwilligers van Natuurpunt Aartselaar al enkele honderden volle zwerfvuilnizakken gevuld.

Telkens weer opnieuw liggen de bermen er vervuild bij en dus is en blijft deze actie broodnodig indien we onze gemeente zuiver willen houden...

zondag 10 februari, van 10u tot ca 11.30u

Daarom roepen wij iedereen op om mee te komen helpen bij onze zwerfvuilactie...!!!

Afspraak op de parking aan Zinkval. Werkhandschoenen en stevig schoeisel zijn aan te raden.

Meer info bij Ronny Verelst

ronnyverelst@telenet.be

0475 58 55 70

02.02

De Reukens

WINTERSNOEI FRUITBOOMGAARD

Het snoeien van de boomgaard in het natuurgebied De Reukens in Aartselaar begint zijn "vruchten af te werpen", althans wat betreft de vorm van de bomen!! Dankzij de raadgevingen van onze geduldige lesgiver Marcel Vermeir, kan je zeker nu (bij een winterse wandeling door het gebied) de evenwichtige vorm reeds zien van de meeste fruitbomen. Vermits nog niet alle bomen de juiste vorm hebben, blijven de snoeilessen interessant, zowel voor de bomen als voor enthousiaste vrijwilligers.

zaterdag 2 februari, van 14 u tot 16 u

Afspraak aan de picknickbank op het Reukenspad. Zoals steeds zullen er enkele ladders, snoeitangen en kleine takkenzaagjes voorzien worden, maar je mag gerust je eigen ladder, snoeischaar e.d. meebrengen, alsook aangepaste kledij natuurlijk...

"Peters en meters" van de fruitbomen nemen gratis deel. Leden van Velt/Natuurpunt betalen € 3 – niet-leden € 5 (mag ter plekke afgerekend worden).

Meer info: Nestor Janssens, njanssens1@telenet.be

16.02

Kalmthout

WINTERWANDELING IN DE KALMTHOUTSE HEIDE

De Kalmthoutse Heide is één van de oudste en grootste natuureservaten van Vlaanderen. Het is een zeldzaam relict van het eens zo uitgestrekte Europese heidellandschap. De "achtertuin van de Antwerpenaren" heeft zich in de voorbije jaren ontwikkeld tot een echte publieksliefeling.

Vandaag maken we twee pittige wandelingen in dit prachtige winterse gebied. In de voormiddag zal een gids van Nareka (Natuurgidsen regio Kalmthout) ons begeleiden. We maken samen met hem kennis met het Stappersven, een prachtig ven met heel wat watervogels, dat al enige jaren in eigendom is van Natuurpunt.

In de namiddag maken we een wandeling in het gebied vanuit het NEC De Vroente.

zaterdag 16 februari, van 9u tot ca 18u

We vertrekken stipt om 9 u aan 't Spant, Boomsesteenweg 335 Wilrijk en zullen daar terugkeren omstreeks 18 u.

Wandelafstand: VM: ca 5,50 km,
NM: ca 7,5 km.

We picknicken in het Natuureducatief Centrum De Vroente, waar koffie en thee kan aangeschaft worden.

Inschrijven noodzakelijk (er kunnen 25 personen meegaan) ten laatste 14 februari bij:

Luk en Ria Smets-Thys – 0476 33 79 36
ria.thys@telenet.be

Deelnameprijs: 2 euro per persoon (onkosten gids Nareka) ter plaatse af te rekenen + vervoerskosten te betalen aan de chauffeur (7 eurocent/km)

Meebrengen: warme, winddichte kledij, stevige wandelschoenen, picknick, verrekijker, fototoestel.

Na de wandeling warmen we ons even op in De Heihoeve, een stemmig restaurant aan de parking.

23.02

Sportcentrum Aartselaar

FEESTELIJK EETMAAL MET TERUGBLIK OP 2018

De afdeling is de spil van het verenigingsleven van Natuurpunt. Daar gebeuren de natuurstudie-activiteiten, beschermingsprojecten, cursussen en uitstappen. Een afdeling als Natuurpunt Aartselaar wordt gevormd door mensen zoals jij en wij, die zich betrokken voelen met hun omgeving en aan hun kinderen en kleinkinderen een boeiende leefomgeving willen doorgeven. Op 23 februari houden we onze jaarlijkse ledenbijeenkomst. We maken er een feestelijke avond van.

Om 18.30 u verwelkomen we je graag met een aperitief. Daarna smullen we van een driegangsmenu, dat verzorgd wordt door Brasserie 't Sportzicht.

Menu: Fijne raapjessoep – Vis van de dag met mosterdsaus, prei en aardappelen OF Varkenswagentjes met spruitjes, witloof en kroketten – Wintergebak met koffie/thee

Gelieve je keuze van hoofdgerecht door te geven bij je inschrijving.

We maken ook even tijd vrij om je een jaaroverzicht van onze voorbije activiteiten in 2018 te geven. Dankzij de moderne technieken maken we er een mooie diavoorstelling van. En we laten je ook al even "proeven" van ons verder aanbod in 2019.

Na het feestmaal bekijken we met Ludo Alaerts een natuurfotoreeks met opnames uit onze omgeving.

zaterdag 23 februari, om 18.30u

Brasserie 't Sportzicht, Gemeentelijk Sportcentrum, Kleistraat 204 Aartselaar.
Aanrijroute: enkel via B. Van Ertbornstraat (niet via Oever wegens wegenwerken)

Meer info bij Luk en Ria Smets-Thys, 0476 33 79 36 - ria.thys@telenet.be

Al deze verwennerijtjes (aperitief en menu) bieden we je aan voor 22 euro per persoon. Inschrijven noodzakelijk door het deelnamebedrag van 22 euro p/p te storten op rekening BE07 5230 8080 0166 van Natuurpunt Aartselaar ten laatste 18 februari met vermelding: "Feestavond + (keuze uit) Vis/Vlees". Dranken (wijnen, bieren en frisdranken) worden ter plekke afgerekend.

WELKOM !!!

24.02

Parochiaal Centrum Wolffaertshof

FAMILIEFILM: HET MEISJE EN HET VOSJE

Op een gewone herfstochtend merkt een jong meisje in de bossen naast haar huis een vos op. Nieuwsgierig benadert ze de vos. De grenzen die normaal tussen een mens en een wild dier bestaan, verdwijnen. Het is het begin van een buitengewone vriendschap. Dank zij de vos ontdekt het meisje een geheime en verwilderde natuur, waardoor haar kijk op de wereld verandert. Tot ...

Een heerlijke familiefilm (van 5 tot 99 jaar) met prachtige natuurbeelden. Nederlands gesproken.

zondag 24 februari, 10.30u tot 12u

Parochiaal Centrum Wolffaertshof, B. Van Ertbornstraat 7 - bovenzaal Xaverius.

Inkom: 3 euro per persoon.

Info: Ria Thys, 0476 33 79 36
ria.thys@telenet.be

28.02

Jeugdcentrum De Leonaar, Sportcentrum Aartselaar

CURSUS KLIMAATVERKENNER

Start van de vierdelige cursus Klimaatverkenner: meer info elders in Rupel.blad

24.03

Hoboken

ZOOGDIERENWANDELING IN DE HOBOKENSE POLDER

Vroeg uit de veren vandaag! De ochtend is immers het beste moment om op zoek te gaan naar de zoogdieren die in de Hobokense Polder voorkomen of op zijn minst naar de sporen ervan. We zullen ook meer vernemen op welke wijze onze gids Bert Mertens, zoogdierenkenner, een schat aan informatie verzamelt, o.a. de werking van wildcamera's, die op enkele plaatsen in de Hobokense Polder zijn opgesteld.

zondag 24 maart, van 8u tot ca 10.30u

Afspraak aan het toegangsbord in de Schroeilaan te Hoboken = schuin tegenover het station van Hoboken Polder.

Meebrengen: warme kledij, stevige wandelschoenen (laarzen na of bij regenweer), verrekijker

Inschrijven noodzakelijk (maximum 20 deelnemers) ten laatste 23 maart bij Ria Thys – 0476 33 79 36
ria.thys@telenet.be

29.03

Parochiaal Centrum Wolffaertshof

ROODKAPJE: HET SPROOKJE VOORBIJ

Roodkapje is niet tevreden over de te loorgang van de natuur en wil haar visie en oplossingen graag in een eenakter aan het publiek kwijt. Het gaat slecht met ons leefmilieu en dat moeten we massaal durven toegeven.

Roodkapje vindt terecht dat iedereen in zijn of haar buurt het verschil kan betekenen door te wegen op het beleid. Slaagt Roodkapje in haar opzet en wat komen wij verder te weten over haar verleden: wat is er gebeurd met de boze wolf

en de jager?

Een originele toneelavond voor volwassenen en oudere kinderen vanaf 14 jaar met een knipoog naar het lokaal beleid, u gebracht door toneelgroep Bos Vermist.

Deze avond is een organisatie van Natuurpunt Aartselaar en Gezinsbond Aartselaar met ondersteuning van VELT.

vrijdag 29 maart, van 20 u tot 21.30 u

Parochiaal Centrum Wolffaertshof, grote benedenzaal, B. Van Ertbornstraat 7

Inkomprijs: 8 euro per persoon in voorverkoop. Bedrag te storten op rekening BE07 5230 8080 0166 van Natuurpunt Aartselaar met als melding "Roodkapje".

Inkomprijs aan kassa: 10 euro per persoon

Info te verkrijgen bij Jan Eulaers, 0495 527731-jan.eulaers@icloud.com

28.04

Vlaamse Ardennen

BOS 'T ENAME EN MAARKEBEEK-VALLEI

Het is alweer enige jaren geleden dat er door Natuurpunt een Vlaamse Ardenendag werd ingericht. In 2019 is het weer zover.

Einde april is het volop lente! Een fantastisch moment om de Vlaamse Ardennen te bezoeken o.l.v. natuurgidsen van de plaatselijke afdelingen.

We bezoeken 2 natuurgebieden: Bos 't Ename in Oudenaarde en de Maarkebeekvallei in Oudenaarde, Maarkedal en Horebeke.

zondag 28 april, van 7.30u tot 18.30u

Vertrek op de parking van het Cultureel Centrum om 7.30 u en terugkeer daar ca. 18.30 u.

Kostendelend samenrijden aan 7 eurocent/km, te betalen aan de chauffeur. Geschatte rijafstand: 180 km. We vragen een vergoeding van 4 euro p/p voor het natuurbehoud en -beheer in de bezochte gebieden. Af te rekenen bij vertrek.

Meebrengen: picknick, verrekijker, goede wandelschoenen, aangepaste kledij.

We picknicken aan de Boembekemolen, één van de vijf watermolens op de Zwalm. Drank is ter plaatse aan te kopen. Er zal ook dagverse soep verkrijgbaar zijn, appelsap van een lokale Natuurpuntboomgaard en het Natuurpuntstreekbier Boembeke Luiwerk.

Inschrijven bij Hilde Janssens, 0472 81 39 98 - hiljans@hotmail.com

della Faillelaan 34 in Aartselaar om 13.15 u. Graag vooraf melden of je nog een vrije plaats in de auto hebt en nog iemand kan meenemen aan 7 eurocent/km. Ter plaatste start de rondleiding om 14 u, einde om 16 u Adres: Holleweg 43 – Kapellen. Opgelet: auto's kunnen niet aan het VOC geparkeerd worden, wel op een parkeerplaats in de nabijgelegen straten.

15.05

Bibliotheek, Aartselaar

VILINDERHUISJES TIMMEREN

Lente! Kleurrijke vlinders dartelen door je tuin. Maar soms regent het en dat is niet fijn voor tere vlindervleugels. Je kan hen beschermen met een leuk vlinderhuisje, waar ze kunnen schuilen. Maar eerst zorgt de bib voor een voorleesmoment over vlinders en lentekriebels.

woensdag 15 mei, van 14u tot 15.30u

Kinderen tussen 5 en 10 jaar zijn welkom samen met hun mama, papa, oma of opa.

De activiteit is gratis, maar inschrijven is noodzakelijk bij Ria Thys, 0476 33 79 36 – ria.thys@telenet.be. Beperkte plaatsen, dus nu reeds inschrijven!

Voor kinderen ouders/grootouders

09.01

Parochiaal Centrum Wolffaertshof

VOGELSNOEPTAART EN PINDAKETTING MAKEN

De winter is intussen al enkele weken in het land. Hoog tijd dus om onze tuinvogels een beetje te verwennen. Vandaag geven we jou en je (groot) ouders enkele tips om van je tuin een eerste klas restaurant voor onze tuinvogels te maken. En zo kan je er zelf ook van genieten als je de hongerige vogeltjes bekijkt tijdens hun maaltijd. En we gaan natuurlijk ook zelf aan de slag: we maken een pindaketting en een heus vogelsnoeptartje.

woensdag 9 januari, van 14.15u tot 15.45u

Deelnameprijs: 3 euro per kind voor leden van Natuurpunt en Gezinsbond. Niet-leden betalen 4 euro per kind. Hierbij is een gezond knabbeltje inbegrepen. Ter plekke afrekenen.

Afspraak in het Par. Centrum 't Wolffaertshof (bovenzaal), B. Van Ertbornstraat 7 te Aartselaar. 20 kinderen tussen 4 en 9 jaar kunnen deelnemen. Info en verplicht inschrijven: Ria Thys, 0476 33 79 36 - ria.thys@telenet.be

06.03

Kapellen

VLAAMS OPVANGCENTRUM VOOR VOGELS EN WILDE DIEREN

Het opvangcentrum (VOC) heeft als opdracht de opvang en verzorging van wilde inheemse dieren. Het is de bedoeling ze achteraf terug in de natuur vrij te laten. Het zijn gekwetste of zieke vogels en dieren die door natuurvrienden naar het "veldhospitaal" worden gebracht.

We gaan met kinderen tussen 5 en 10 jaar, begeleid door hun (groot)ouder het centrum bezoeken. Afhankelijk van de noden van het VOC op dat moment, bereiden wij nog een maaltijd voor een diertje dat het nodig heeft.

woensdag 6 maart, van 13.15u tot ca 16.45u

Inschrijven bij Hilde Janssens 0472 81 39 98 of hiljans@hotmail.com

Onkosten: voor kinderen € 3, voor volwassenen € 5, vooraf te storten op het rekeningnummer van Natuurpunt Aartselaar BE07 5230 8080 0166 met vermelding VOC.

Vertrek vanop de parking van het CC,

Niel

NATUUR.HUIS DE PAARDENSTAL

De Paardenstal ligt aan de Boomsestraat 221 Niel-Hellegat, Of vanaf de Rupeldijk de wandelknooppunten 154 en 153 volgen.

Natuur.huis de Paardenstal is open op zondagen 6 januari, 3 februari, 3 maart en 7 april, telkens van 13u tot 17u.

Info: 03/888.39.44 of info@natuurpuntrupelstreek.be

05.01

Schelle

VOGELS KIJKEN OP HET NOORDELIJK EILAND

Vrijwilligers van Vogelwerkgroep Rupel maken elke eerste zaterdag van de maand een vogelkijkwandeling rond het Noordelijk eiland. De wandelafstand bedraagt 4 km, het tempo is dus laag en men krijgt dan ook ruim de tijd om de vogels te bekijken. Voor beginnende vogelkijkers stellen we verrekijkers ter beschikking.

zaterdag 5 januari, 8u50 tot 12u

Parking Tolhuis (Rupeldijk), einde Tolhuisstraat Schelle, veerboot 9u en veerboot terug om 12u.

Volgende datums: 2 februari, 2 maart en 6 april

11.01

Niel

WINTERAVOND IN NATUUR.HUIS DE PAARDENSTAL

Vanavond stellen Hilde De Paepe en Fons Van den heuvel, vrijwilligers bij Natuurpunt Rupelstreek en bij de Koninklijke Fotoclub Argus uit Boom 3 prachtige fotoreportages voor. Een strook Opaalkust in Noordwest Frankrijk, prachtige landschappen en vogels in Lesbos en de verkenning van de Spaanse natuur van het noorden naar het zuiden. Kom samen met ons genieten van prachtige natuurbeelden om bij weg te dromen. De toegang is gratis.

vrijdag 11 januari, 20u tot 22u

Natuur.huis de Paardenstal, Boomsestraat 221 Hellegat-Niel, ook bereikbaar via de weg achter de huizen Boomsestraat, parking inrijden thv huisnummer 266.

19.01

Boom/Mechelen

VOGELS SPOTTEN AAN HET ZENNEGAT

Samen met vrijwilligers van Vogelwerkgroep Rupel kan je om de 2 maanden een vogelkijkwandeling maken langs de Dijle en omheen het overstromingsgebied Zennegat. Een gebied dat inmiddels uitgegroeid is tot één van de beste vogelkijkgebieden in onze regio. De wandelafstand bedraagt 4 km en de wandeling gaat over goed begaanbare paden. Voor beginnende vogelkijkers stellen we verrekijkers ter beschikking.

zaterdag 19 januari, 8u30 tot 12u

Bijeenkomst kerk H.Hart (A12) Antwerpsestraat/Eikenstraat Boom. Vandaar carpoolen we naar de parking café 't Bergsken (Hoge weg 217, Mechelen). Of je kan aansluiten op de parking van café 't Bergsken waar we om 9u starten met de wandeling.

Volgende datum: zaterdag 16 maart

02.02

Terhagen

LEDENAVOND NATUURPUNT RUPELSTREEK

Deze keer kozen we het parochiecentrum in Terhagen als locatie voor de Le-

denavond 2019. We verwelkomen jullie vanaf 18u voor een aperitiefje en hapje. Nadien verwennen Pieter en Liesbeth ons opnieuw met een soepje, een heerlijk buffet van seizoengerechten. en een dessertje. Tussendoor overlopen Erik, Dries en Dirk de realisaties van 2018 en de vooruitzichten voor 2019. Een stevig toemaatje wordt de film: "**Plannen voor Plaats**", van regisseur Nic Balthazar en Vlaams bouwmeester Leo Van Broeck. Achteraf is er voldoende gelegenheid voor een gezellige babbel.

Inschrijven: stort 25 euro (voor 23/1) op rekening BE70 0013 5986 4925 van Natuurpunt Rupelstreek, met mededeling: Ledenavond 2019 en veggie als je vegetariër bent. In deze prijs is de maaltijd en aperitief inbegrepen. Andere dranken dienen apart betaald te worden. Van harte welkom

zaterdag 2 februari, 18u tot 22u

Parochiecentrum Terhagen, Kloosterstraat 2

Vale gier – foto: Fons Van den heuvel

Late zon bij Cape Blanc Nez – foto: Hilde Depaepe

09.02

Antwerpen

ANKONA-ONTMOETINGS-DAG

De ANKONA-ontmoetingsdag is hét uitgelezen moment om collega-natuurlijefhebbers te ontmoeten en nieuwtjes uit te wisselen. Deze studiedag wordt samen georganiseerd met het departement Biologie van de Universiteit Antwerpen (UA). Deelname is gratis, maar vooraf inschrijven is verplicht en kan tot en met 2 februari 2019. Bekijk het volledig programma op www.ankona.be - rubriek Ontmoetingsdagen en schrijf je in.

zaterdag 9 februari, 9u30 tot 16u

Campus Groenenborger, Groenenborgerlaan 171, Antwerpen

16.02

**Schouwen-Duiveland/
Goeree****VOGELKIJKTOCHT - WINTERVOGELS IN
ZEELAND**

Schouwen-Duiveland en Goeree zijn het mekka voor duizenden overwinterende ganzen en steltlopers. We starten met het vogels kijken in de Prunjepolder, net voorbij Zierikzee. Daarna kijken we naar zeevogels aan de Brouwersdam. Na de middag maken we een lange strandwandeling in de Kwadenhoek op zoek naar ijs- en sneeuwgorzen.

zaterdag 16 februari, 8u30 tot 19u

parking kerk H.Hart (A12) Antwerpsestraat/Eikenstraat Boom

We rijden met eigen wagens, meerrijders betalen 6 eurocent/km aan de chauffeurs.

Meebrengen: verrekijker, eventueel telescoop, picknick, warme kledij en laarzen voor de strandwandeling.

Meld vooraf je deelname:
info@natuurpuntrupelstreek.be

18.02

Niel**INFO-AVOND FAUNA-PASSAGES
KWAEDE WIELSTRAAT**

Om de wijk Hellegat deels te ontlasten van het vrachtwagenverkeer werd in 2012 de Kwaede Wielstraat aangelegd. Diverse maatregelen werden genomen om de impact op fauna en flora te beperken. Zo werden er onder meer ecotunnels aangelegd en groenbuffers en faunapassages gebouwd. Tevens werd een eco-corridor van de Rupel naar Walenhoek aangelegd. Marta Falzon en Raoul Pellaton, 2 Engelstalige biologiestudenten aan de Universiteit Antwerpen hebben het afgelopen jaar gewerkt aan de monitoring van de eco-maatregelen. Door middel van inktbedden, cameravallen en het plaatsen van fuiken werden de tunnels en de omgeving onderzocht. Ook de amfibieëntrek werd opgevolgd.

maandag 18 februari, 20u tot 22u

Natuur.huis de Paardenstal,
Boomsestraat 221 Hellegat-Niel.

Ook bereikbaar via de weg achter de huizen Boomsestraat, parking inrijden thv huisnummer 266.

15.03

Terhagen**STERRENKIJKAVOND IN DE KLEI-
PUTTEN TERHAGEN**

Vanavond zetten we de sterrenhemel boven de Kleiputten Terhagen in de kijker. Om 19u, 20u en 21u starten aan het onthaal geleide wandelingen door het natuurgebied Kleiputten Terhagen. Bij een goed kijkpunt zorgen vrijwilligers van Vereniging voor Sterrenkunde Klein-Brabant dat je de hemel en de sterren kan bewonderen door enkele telescopen. Als toemaatje bekijken we op de terugweg een 10-tal life-trapvalletjes, waarin we hopen om enkele kleine zoogdiertjes te vangen. Achteraf kan je in het onthaalgebouw nagenieten met een warm of koud drankje of een bord soep.

vrijdag 15 maart, 19u tot 22u30

Onthaal Kleiputten Terhagen, bereikbaar via ingang Nieuwstraat 54 Terhagen. Volg daar de pijlen.

Warme kledij, stevige wandelschoenen, een zaklamp en een fluo-vestje zijn aanraders.

Info@natuurpuntrupelstreek.be

24.03

Terhagen**AL ZOEMEND DE LENTE IN**

Vandaag staan de wilde bijtjes in het middelpunt van de belangstelling. Wilde bijen is een verzamelnaam voor alle solitaire bijen en hommels. In ons land leven ongeveer 370 soorten. Wilde bijen zijn vegetariërs, ze leven van de nectar uit bloemen en de larven leven van stuifmeel.

In deze periode van het jaar zijn grijze zandbijtjes het meest opvallend, ze maken hun nesten in de grond en je kan nestjes herkennen aan de trechtvormige hoopjes grond, maar het kunnen ook gewoon gaatjes in de grond zijn. Tijdens de eerste warme lentedagen worden rosse metselbijtjes ook actief, het zijn de favoriete bezoekers van bijenhotelletjes.

Om het hun naar hun zin te maken vullen we samen een groot bijenhotel, dat op het grasveld voor het onthaalgebouw geplaatst wordt. Kinderen die willen helpen, zijn erg welkom.

Afspraak daarvoor om 14u aan het onthaal. Eventueel kan je zelf ook een bijenhotelletje in elkaar knutselen. Je betaalt enkel het bouw pakket en kan daarna een kant en klaar bijenhotelletje

mee naar huis nemen.

Om 15u start er dan een geleide bijenwandeling door de Kleiputten Terhagen, waarbij we op zoek gaan naar wilde bijen, de eerste libellen en lentevlinders.

zondag 24 maart, 13u30 tot 17u30

Onthaal Kleiputten Terhagen, bereikbaar via ingang Nieuwstraat 54 Terhagen. Volg daar de pijlen.

Kinderen zijn welkom om te helpen bij het vullen van het bijenhotel.

Voor de wandelexcursie breng je best ook stevige wandelschoenen en veel goesting mee

Info@natuurpuntrupelstreek.be

**Voor kinderen
ouders/grootouders****Niel****MET WATJE OP STAP IN WALENHOEK**

Watje is een waterratje, hij leeft in gebieden waar het water zuiver is en de natuur niet vervuild is, zoals de mooie Walenhoek in Niel. Ga mee op speurtocht in dit mooie gebied. Herken bomen met je ogen dicht. Leer over watervogels en de vogels van het bos.

Kinderen tussen 6 en 12 jaar zijn welkom om samen met hun ouders of grootouders, de natuur in Walenhoek te verkennen en op zoek te gaan naar waterratjes en hun vriendjes.

zondag 27 januari, 13u30 tot 16u

Natuur.huis de Paardenstal, Boomsestraat 221 Hellegat-Niel, ook bereikbaar via de weg achter de huizen Boomsestraat, parking inrijden thv huisnummer 266.

Inschrijven: kris.delanoye@gmail.com

Grijze zandbij – foto: Kris De Keersmaecker

**Bekijk alle activiteiten op
www.natuurpunt.be/
rupelstreek**

Agenda Rupelstreek

zaterdag 5 januari, VOGELS KIJKEN NOORDELIJK EILAND
8u50 Parking Tolhuis, einde Tolhuisstraat Schelle

vrijdag 11 januari, WINTERAVOND IN DE PAARDENSTAL
20u Natuur.huis de Paardenstal, Boomsestraat 221 Niel

zaterdag 19 januari, VOGELS SPOTTEN A/H ZENNEGAT
8u30 kerk H.Hart (A12) Antwerpsestraat Boom

zondag 27 januari, MET WATJE OP STAP IN WALENHOEK
13u30 Natuur.huis de Paardenstal, Boomsestraat 221 Niel

zaterdag 2 februari, LEDENAVOND NP RUPELSTREEK
18u Parochiecentrum Terhagen, Kloosterstraat 2

zaterdag 9 februari, ANKONA-ONTMOETINGS DAG
9u30 Groenenborger, Groenenborgerlaan 171, Antwerpen

zaterdag 16 februari, WINTERVOGELS IN ZEELAND
8u30 parking kerk H.Hart (A12) Antwerpsestraat Boom

maandag 18 februari, INFO-AVOND FAUNA-PASSAGES
KWAEDE WIELSTRAAT
20u Natuur.huis de Paardenstal, Boomsestraat 221 Niel

vrijdag 15 maart, STERRENKIJKAVOND IN DE KLEIPUTTEN
19u Kleiputten Terhagen, via Nieuwstraat 54 Terhagen.

zondag 24 maart, AL ZOEMEND DE LENTE IN
13u30 Kleiputten Terhagen, via Nieuwstraat 54 Terhagen

Een roodborstje in je tuin...

Het roodborstje, iedere herfst zien we hem in de tuin verschijnen. Hij verdedigt dan vurig zijn stukje territorium tegen andere soortgenoten. Een plezier om naar te kijken, hij is de kleine baas van de voedertafel. Vanop zijn frequent bezochte uitkijkposten worden vinken en mussen bestookt, de mezen en grotere vogels blijven echter buiten schot. Door het ontbreken van uiterlijke verschillen tussen mannetjes en vrouwtjes worden deze laatste in het broedseizoen al eens achternagezeten om daarna snel het hof gemaakt te worden na het inzien van de vergissing. Ze zingen beiden een gans jaar door. Vaak in de winter zijn ze de eerste die je 's morgens al hoort zingen in tuin wanneer het nog donker is. Roodborstjes doen het nog goed in Europa, al worden ze nog zéér vaak en in grote getallen gevangen en gedood in het zuiden. Het is dus maar de vraag hoe lang we ze nog als vaste gast kunnen verwachten in de tuin. De roodborstjes die 's winters onze tuinen bezoeken zijn vaak noordelijke bezoekers die afzakken voor het koude weer. Aangezien de meer landelijke plekken vaak ingenomen zijn door onze eigen individuen moeten ze genoeg nemen met plekjes dicht bij de mensen. Daar zijn ze verzot op meelwormen maar pikken tevens graag een graantje mee.

Agenda Aartselaar

woensdag 16 januari, FILMAVOND: THE NORTHWEST PASSAGE
13u15 CC Aartselaar, della Faillelaan 34

zaterdag 2 februari, WINTERSNOEI FRUITBOOMGAARD
14u picknickbank Reukenspad

woensdag 9 januari, VOGELSNOEPTAART EN PINDAKETTING
14u15 P. Centrum 't Wolffaertshof (bovenzaal), B. Van Ertborn-
straat 7 te Aartselaar

zondag 10 februari, ZWERFVUIL OPRUIMACTIE
van 10u parking Zinkval

zaterdag 16 februari, WANDELING KALMTHOUTSE HEIDE
9u't Spant, Boomsesteenweg 335 Wilrijk

zaterdag 23 februari, FEESTELIJK EETMAAL -TERUGBLIK 2018
18u30 Gemeentelijk Sportcentrum, Kleistraat 204 Aartselaar.

zondag 24 februari, FAMILIEFILM: HET MEISJE EN HET VOSJE
10u30 P Centrum Wolffaertshof, B. Van Ertbornstraat 7

donderdag 28 februari: START CURSUS KLIMAATVERKENNER
19.30 u JC De Leonaar, Kleistraat 204, Aartselaar

woensdag 6 maart, VOC VOOR VOGELS EN WILDE DIEREN
13u15 CC Aartselaar, della Faillelaan 34

zondag 24 maart, ZOOGDIEREN IN HOBOKENSE POLDER
8u toegangsbord in de Schroeiilaan Hoboken

vrijdag 29 maart, ROODKAPJE: HET SPROOKJE VOORBIJ
20u P. Centrum Wolffaertshof, B. Van Ertbornstraat 7

zondag 28 april, BOS 'T ENAME EN MAARKEBEEKVALLEI
7u30 CC Aartselaar, della Faillelaan 34

woensdag 15 mei, VLINDERHUISJES TIMMEREN
14u Bibliotheek Aartselaar